

Aurelio Sánchez Alba e a saga ciclista dos Sánchez

Introdución de Encarna Sánchez Martínez. Texto de Antonio Sánchez Pintos.

Aurelio coa súa filla Encarna

Aurelio Sánchez Alba

Introdución

É moi posíbel que ninguén te identifique por este nome, todo o mundo en Lárez te coñecía como o "Sánchez das bicicletas".

O taller estaba na baixa da farmacia, á xente nova non lle soard de nada e pouca xente sabe quen faxes ti e meus irmáns.

En Barrantes, concello de Ribadumia, había unha familia de 12 irmáns, dúas mulleres e dez homes. Vivían coas necesidades daquela época. Non teña nin idea de por que vos apaixonaron tanto as bicicletas, por que as dez homes vos entregastes con tanto entusiasmo, uns con máis forza que outros, pero todos ciclistas.

Cambados fui o voso feudo, só con preguntar quen eran os irmáns Sánchez, todos dicían, bos deportistas e bos ciclistas, senón que llo preguntari a Álvaro Pino, Evanista Portela, Gustavo Veloso e moitas máis. Cun mestre como Modesto Sánchez "Teto", figura importante no ciclismo galego, quen na coñecía a Marcelino Sánchez que en 1936 correu a Volta Ciclista a España, Volta a Cataluña e máis.

Ti, Aurelio Sánchez, eras o cuarto irmán, corías todas as carreiras que se celebraban en Galicia, sempre entre as primeiras, na Caruña, Vigo, Santiago, Pontevedra, etc. Sempre coa túa "Bestia Negra", como lle chamabas á túa bici, cantas alegrías che deu e cantas seguídores tiñas!

Que grande eras papá! Carola había unha carreira en Ourense collas a bicicleta, partías cara alá desde Cambados e, pechaleando como un valente, coa única asistencia, o tubular da roda cruzándote o peito. Chegabas, corías e regresabas outra vez na bici cunha barra de pan grande ganada como trofeo, para os teus irmáns pequenos, que a vosa nai tanto agradecía.

Erades dunha raza especial, Marcelino, Rodrigo, Moncho, Aurelio, Aulana, Modesto, Tucha, Carriño, Heminio y Serafín.

Emocióname que o voso sobriño Antonio, filla de Tucha, estea escribindo un libro sobre vós, "A Saga dos Sánchez", unha homenaxe a estes homes que en tempos tan difíciles brillaron con dignidade e valentía como ciclistas galegos.

Recordo o tío Aurelio como un tipo afable, sempre de bo humor, con esa xovialidade das xentes sinxelas. "O Sánchez das Bicicletas", como era coñecido durante a época na que viviu en Lárez, aínda que o seu nome completo era Aurelio Sánchez Alba. Este bo señor reparaba con afán todo tipo de bicicletas no taller situado xusto nos baixos da farmacia de Lárez.

Pero moitos dos veciños e a xente que levaba a reparar as súas bicis ó taller, ignoraban que este "orfebre" das dúas rodas tiña unha historia pasada de gloria deportiva. Unha traxectoria que merece ser recordada. Neste artigo imos relatar as proezas de Aurelio e os seus irmáns. Unha familia que escribiu -e sigue escribindo- páxinas de prestixio na historia do ciclismo galego.

Aurelio nace no 16 de xuño de 1916 en Barrantes (Ribadumia), localidade agrícola como moitas das fermosas terras do Val do Salnés. O cuarto dos doce fillos que tiveron Cándido Sánchez e Teresa Alba. A vida para esta familia non é cómoda, moitas bocas que alimentar e traballo a reo no campo que apenas dá para o sustento diario.

A bicicleta de madeira do mozo Aurelio: poucos recursos, pero moita inventiva

LA BICICLETA DE LOS CAMPEONES

CAMPEONATO DE GALICIA

1.º Delio Rodríguez sobre HONOR
2.º Marcelino Sánchez sobre HONOR
3.º José Paz sobre HONOR
4.º Manuel Martínez sobre HONOR

Gran Premio del diario "LA TARDE" para el equipo mejor clasificado:

1.º HONOR

Copa marca se también vencedora de cuantas carreras de importancia se han celebrado en Galicia.

Agente en todo el Noroeste de España:
Constructores: Sisonas Méndez
SANTIAGO

Cartel publicitario de Bicicletas Honor publicado en el diario "El Pueblo Gallego" el día 21 de agosto de 1934, celebrando la victoria de los corredores de la marca en el Campeonato Galego de Fondo en Estrada. Resaltamos el segundo posto obtido por Marcelino Sánchez, justo por detrás del gran Delio Rodríguez.

Pero os irmáns Sánchez encontran o seus momentos de lecer e diversión nas actividades lúdicas propias dos mozos desta época en Barrantes. As saídas para nadar nos bucólicos recantos do río Urmia, as carreiras de aros, as "pachangas" de fútbol, etc. Pero ademais destes pasatempos, e atévome a dicir que por riba de todos eles, está a bicicleta.

Marcelino Sánchez Alba

Aínda sendo moi novo, a mediados dos anos 20, Aurelio artella unhas bicicletas de madeira, enxeños xeniais cos que el e os seus irmáns disputan carreiras. Obviamente nestes momentos soamente é un pasatempo, pero aquí está xerminando a semente de algo máis transcendental, deportivamente falando.

Avancemos uns poucos anos máis no tempo para situarnos a principios da década de 1930. Malia a crise social e económica, o ciclismo está en franca ebulición. En 1933 dispútanse por primeira vez dúas grandes carreiras en Galicia, contando ambas coa participación de todos os ases nacionais do momento. En xullo a Volta a Pontevedra, e en agosto o gran evento do ano, a Volta a Galicia.

A caravana destas magnas competicións pasa polos poboados do Salnés, enchendo de ambiente estes belos lugares. Este contexto festivo-deportivo chama a atención dos irmáns Sánchez, que ven nacer no seu interior unha gran afección polo deporte das dúas rodas. Teñen ademais como referencia próxima o corredor cambadés Adonis Chaves, vencedor de varias carreiras locais.

Cada vez que o seu arduo labor no campo paterno llo permite, os Sánchez adicanse a recorrer Ribadumia coas súas rudimentarias bicicletas, preparándose e soñando con emular os grandes ases do pedal.

Ó longo dos meses seguintes, Aurelio vai desenvolvéndose como ciclista, e logo sitúase na elite dos novos corredores da provincia. Destaca como forte rodador nas chairas, ademais de ter un considerable sprint. Nas referencias dalgúns periódicos falan del como "Sánchez II". No pelotón tamén o coñecen por "Sánchez Pequeno". De vitoria en

vitoria, a saga dos Sánchez vai aumentando a súa popularidade. Durante esta época tamén compiten o seus irmáns Rodrigo e Ramón, aínda que con menos proxección que Marcelino e Aurelio.

En 1935 Marcelino xa é considerado unha das maiores promesas do ciclismo, un diamante en bruto que hai que pulir pero ó que se lle augura un espléndido futuro. En Galicia, o único corredor que lle fai sombra é Delio Rodríguez, este gran campión que anos máis tarde gañaría a Volta a España, Volta a Galicia e tantas outras carreiras.

Marcelino está enrolado nun dos mellores equipos rexionais, "La Ciclista Viguesa", no que corren ademais de Delio Rodríguez, José Ponte, Manuel Rosales, José Paz e outros. Toma parte con gran éxito en todas as carreiras rexionais, e coa selección galega compite nalgúns dos máis destacados eventos do calendario español: Volta a Galicia, Volta ó País Vasco e Volta a España.

É curioso un feito recordado polo presidente de "La Ciclista Viguesa", José Riancho, que relatamos a continuación. Para comunicarlle a Marcelino a súa selección no equipo que ía disputar a Volta ó País Vasco, Riancho persónase nas obras dunha estrada no Morrazo, na que o ciclista traballaba como canteiro. Marcelino, aínda que lle faltaba adestramento e condición física, acepta a invitación e viaxa cos seus compañeiros a esta proba de categoría internacional. Unha vez alí demostra a súa gran calidade, cumprindo as etapas nos tempos regulamentarios, algo impensable para quen ata había poucos días estaba utilizando a bicicleta como mero medio de transporte para desprazarse ós sitios onde cumpría a súas duras xornadas como obreiro da construción.

Aurelio Sánchez no taller de Cambados, con algúns dos seus trofeos

Chegamos a 1936. En maio dese ano, Marcelino fai historia, posto que xunto ó mencionado Delio, son os primeiros corredores galegos a participar na Volta a España.

Marcelino atópase na súa mellor forma en xuño de 1936, vencendo nas dúas carreiras máis prestixiosas do calendario galego: o Gran Premio Corpus e a Ourense-Pontevedra-Ourense. Aurelio, pola súa parte, con 20 anos, vén confirmando a súa calidade gañando carreiras rexionais de afeccionados.

Pero o destino fai que os soños de celebridade deportiva dos Sánchez desvanézanse de forma repentina. O 18 de xullo desatase en España a guerra civil. Catro irmáns da familia – Marcelino, Rodrigo, Ramón e Aurelio – teñen que incorporarse ás filas do exercito franquista.

Aurelio e a súa bicicleta, a "Bestia Negra"

Salida dunha carreira en Pontevedra a principios dos anos 50. De esquerda á dereita: Argirina Blanca, Modesto Sánchez, Cándido Sánchez, Isidro Lago y Basilio Cauto

En xullo de 1937 Marcelino resulta ferido de bala na perna dereita, na batalla de Brunete. A súa prometedora carreira ciclista vese truncada, aínda que nesta tesitura, no que menos pensa é no deporte. Durante o desapiadado conflito, a xente bastante fai con ir sobrevivindo fronte a tantas penurias e atrocidades.

En 1939, Aurelio soña con volver á actividade ciclista. Nese mesmo ano organízase a primeira Volta a Cataluña da posguerra. Marcelino é seleccionado para correr no equipo galego. Aínda que sufrindo as secuelas da súa ferida, que minorou unha grande parte das súas facultades, con grande decoro clasifícase nun meritorio 21º posto na xeral final.

Ó terminar a Volta, o maior dos Sánchez decide finalmente abandonar os pelotóns ciclistas, xa que nesa época de situación económica austera, o deporte non pode proporcionar un modo de gañarse a vida. Marcelino desprázase a Madrid para buscar traballo. Envía a súa bicicleta de competición á casa dos pais en Barrantes, co obxectivo de que Aurelio poida utilizala para adestrar e correr.

O dono dun taller de Ribadumia aconsella a Aurelio establecerse na veciña vila de Cambados, ofrecéndolle as ferramentas e o material necesario para iniciar a súa actividade. Este ponse

mans á obra. Por 60 pesetas aluga un pequeno local fronte á alameda de Cambados. Alí expón a bicicleta coa que Marcelino participara en tantas carreiras de renome. O negocio ten un éxito rotundo.

Marcelino, ó decatarse da prosperidade do seu irmán, escríbelle para comunicarlle que vai volver a Cambados para axudalo no taller. Antes de saír de Madrid emprega todos os aforros para comprar un lote de material novo con vistas a impulsar o negocio.

Á chegada de Marcelino, deciden alugar un local contiguo para ampliar o establecemento. Xa contan con máis de corenta bicicletas de aluguer, e o negocio vai tan ben que empregan o resto dos irmáns, ávidos por abandonar a dura vida campesiña.

O ciclismo rexorde en Galicia coa realización de novas probas, aínda que a falta de medios é patente. Aurelio volve ás competicións. Son dignos de mencionar nesa época o seus duelos nas estradas galegas contra os irmáns Rodríguez (Delio, Manolo, Emilio, Pastor), grandes ases que dominarían o ciclismo internacional nos anos inmediatos á guerra. Outro dos irmáns que destaca por esa época é Atilano Sánchez, que obtén varios triunfos, chegando a formar parte do grupo de elite do ciclismo galego.

Aurelio co seu Renault 8 diante de porta do taller, nas baixas da farmacia de Lérez

A mediados da década de 1940 sae á palestra das competicións outro dos compoñentes da saga, Modesto, que non tarda en brillar, vencendo ós dezaseis anos a súas primeiras carreiras en segunda categoría. Dotado de boas calidades físicas para o ciclismo, Modesto chegaría a plantarlles cara ós mencionados irmáns Rodríguez, destacando na Volta a Galicia. Posúe unha intelixencia e vision de carreira aguzadas, ademais dun depurado estilo encima da bicicleta. A súa máis brillante actuación conséguen en 1947, nun Campionato de España de pista no que obtén o sub-campionato, por detrás do grande Guillermo Timoner (seis veces campión do mundo).

En 1948 Modesto encóntrase cumprindo o servizo militar na Coruña, pero dispón de moito tempo e permisos para adestrar, de tal forma que consegue unha excelente condición física e é seleccionado para correr a súa primeira Volta a España. Infelizmente, o infortunio cebase co valoroso ciclista cambadés. Nun adestramento sofre un accidente ó chocar contra un camión e rompe catro vértebras. Este contratempo obriga a afastarse das competicións durante dous anos.

Arrancan os anos 50. Modesto volve a correr, pero sen conseguir o estupendo nivel que tiña antes do accidente. Decide abandonar as competicións e centrarse no seu traballo no taller de Cambados. Nestes anos a popularidade dos irmáns é notable, o apelido Sánchez é sinónimo de ciclismo.

Esta é a época de Cándido Sánchez, un corredor de calidade, que obtén memorables vitorias, incluíndo o GP da Peregrina (carreira de grande popularidade que neses tempos celebraba na alameda de Pontevedra) e o GP 18 de Xullo, outra destacada proba da época na provincia. O de Cándido ten moito mérito, posto que cando era neno sufrira unha grave afección pulmonar. A súa carreira prolongase ata mediados da década.

En 1951 Aurelio decide probar sorte no estranxeiro como un de tantos inmigrantes, atraído polas noticias que recibe do seu irmán Antonio ("Tucho"), que se encontra traballando en Río de Janeiro. Vende o taller de Sanxenxo e deixa o de Cambados en mans dos seus irmáns. Anos despois do seu periplo por terras brasileiras volvería a España para asentarse definitivamente co taller de Lérez.

A mediados da década fai aparición nas carreiras o benxamín da familia, Serafín, que tamén consegue algunhas actuacións destacadas, incluída unha vitoria no GP da Peregrina

Damos agora un pequeno salto ata principios dos anos 60. Marcelino establece en Pontevedra, por detrás da igrexa da Peregrina. Ese taller, empuzado nun sitio tan céntrico e transitado, desfrutaria durante moitos anos de grande éxito e popularidade na cidade.

Polo seu lado, en Cambados, Modesto vai perfeccionando a súa técnica ata o punto de ser considerado por moitos un dos mellores fabricantes artesáns de toda España.

En 1963 o seu fillo Modesto empeza a competir en categoría infantil. Na súa casa respirase ciclismo polos catro costados. Modesto fillo brillaría con luz propia no firmamento do ciclismo galego, obtendo durante a súa carreira incontables vitorias. Corredor dotado dun sprint fulgurante, ten ademais unha notable intelixencia na carreira. Este é, a modo de resumo, o seu palmarés:

- 200 vitorias.
- 7 veces campión galego (3 de fondo, 2 de contrareloxo e 1 de montaña).
- 4 veces vencedor da Challenge da Federación Galega.
- 1 Campionato de Cantabria de fondo.
- 15 veces sub-campión galego.

Cambados, Praza de Feijóns, anos 70. Tendo de fondo a igrexa de San Bieito, os corredores da escuadra Fico Riego Lanza posúan para unha foto de equipo. De esquerda á dereita: Álvaro Pino, Modesto Sánchez Losada, José M. Barreiro, Isaac Godoy, José García Leira, José Teixeira e o director deportivo Modesto Sánchez Alba

Anos 70. Os fillos de Modesto Sánchez Alba, Modesto e Manuel Ángel, posúan co periodista correspondente de ciclismo, o cambadés Joaquín Aguiño

Quizais a este talentoso deportista faltoulle un "padriño" ou a sorte de encontrar algún equipo que se fixase nel, porque nivel tiña de sobra para dar o salto ó profesionalismo.

A finais dos anos 60, o seu pai Modesto, xunto a Ernesto Falcón Padín, destacado persoeiro do ciclismo rexional, organizan por primeira vez o Gran Premio do Albariño en Cambados, carreira para afeccionados que chegou a gozar dunha gran repercusión en Galicia. Por esa época xa competía, con éxito, o segundo fillo de Modesto, Manuel Ángel.

En 1976 fundase o Club Ciclista Cultural Cambadés, encadrado na sociedade Cultural Deportiva de Cambados, que pronto conta co patrocinio do gran benfeitor do deporte nesa zona, Joaquín González Pazos ("Fico"). Tendo a Modesto como director deportivo, o auxe do equipo alcánzase a finais dos anos 70 e principios dos 80, cando é considerado como o club máis potente de Galicia e un dos máis fortes de España. Contaba nas súas filas con corredores de primeira categoría, tales como Álvaro Pino, José Teixeira, Modesto Sánchez, Manuel Ángel Sánchez, José Luis Felpete, Isac Godoy, José González, Fabián García, etc.

En 1980 organizase por primeira vez a Volta ó Salnés, carreira na que obtén a vitoria Manuel Ángel, por diante de Álvaro Pino. Meses despois

a traxedia chega ó clan dos Sánchez. Manuel Ángel perde a vida nun accidente de tráfico. O ciclismo galego tinguíase de loito, unha perda irreparable para a familia, un mozo que prometía moitísimo e que chamaba ás portas dos equipos profesionais.

Modesto pai prolongou a actividade do club varias temporadas, durante as que pasaron polas súas mans numerosos corredores ós que adestrou e aconsellou con mestría.

A principios de 2012, durante a celebración da gala de premios anual da Federación Galega, por intermedio de Ernesto Falcón, a familia do ciclismo galego réndelle unha emocionante homenaxe á saga dos Sánchez. Nunha cerimonia conducida polo célebre periodista deportivo da Televisión Galega, Terio Camera, entréganselles premios a Modesto Sánchez Losada e ó seu pai, Modesto Sánchez Alba, facendo unha emotiva mención ó desaparecido Manuel Ángel.

En 2013, Modesto recibe do presidente da Xunta de Galicia a Distinción ó Mérito Deportivo de Galicia, un merecidísimo recoñecemento a toda unha vida dedicada ó deporte do pedal.

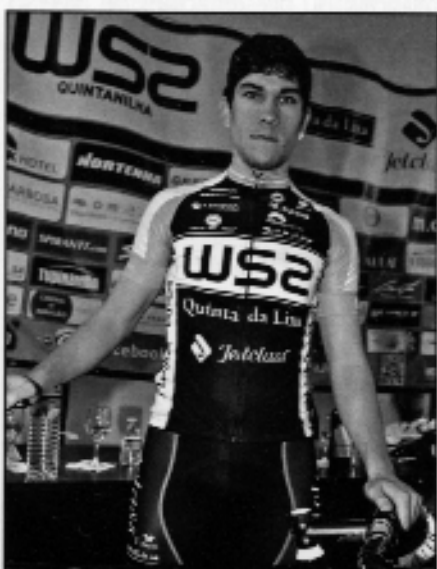
Actualmente a familia conta con unha nova esperanza, Ángel Sánchez Rebolledo, neto de Modesto, enrolado este ano nun equipo profesional. Ante a falta de patrocinadores e a escaseza

de equipos profesionais en España, moitos ciclistas emigran a Portugal, onde os equipos lusos gustosamente danlles acubillo. Tendo como mentor ó vilagarcían Gustavo César Veloso, amigo de familia e gañador da Volta a Portugal 2014, Ángel fai parte do equipo W52-Quinta da Lixa.

É un mozo de 22 anos, con denotada clase, que seguramente lle vai dar moitas alegrías a estirpe dos Sánchez. No 2011 gañou a Volta a Portugal de xuvenís, e nas tempadas seguintes obtivo importantes resultados como a vitoria no Trofeo Santiago de Palencia, no 2012, e o 2º posto no Campionato Galego sub23, no 2013.

Del dixo o seu último director deportivo en afeccionados, Jesús Blanco Villar: "Vén de familia ciclista. Ten moito motor e é un chaval que se defende en todos os terreos. Sobea moi ben, creo que pode chegar a ser un gran ciclista".

Neste ano 2015 xa gañou a clasificación das metas voantes no GP Abimota (Portugal) e a finais de xuño estivo escapado con outros dos corredores no Campionato de España, pero finalmente foron absorbidos polo pelotón cando soamente quedaban 3 quilómetros para a meta. Suma e segue, a saga continúa ...

Ángel Sánchez Rebolledo: a gran esperanza da saga